

Sygn. akt VI GC 177/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: **Z. I.**

przeciwko: **Grupie (...) Spółce z o.o. w S.**

o stwierdzenie nieważności uchwał

I. **stwierdza** nieważność uchwały nr 2/2011 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Grupy (...) Spółki z o.o. w S. z dnia 13 lipca 2011 r. w sprawie odwołania Rady Nadzorczej w/w Spółki,

II. **stwierdza** nieważność uchwały nr 3/2011 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Grupy (...) Spółki z o.o. w S. z dnia 13 lipca 2011 r. w sprawie powołania składu Rady Nadzorczej w/w Spółki,

III. **zasądza** od pozwanej Grupy (...) Spółki z o.o. w S. na rzecz powoda Z. I. kwotę 2.501 zł (dwa tysiące pięćset jeden złotych) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

IV. **nakazuje** pobrać od pozwanej Grupy (...) Spółki z o.o. w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Rzeszowie kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem brakującej opłaty od pozwu.

Sygn. akt VI GC 177/11

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 października 2013 r.

Powód – Z. I., w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu pismem z dnia 7.12.2011 r. (k. 74), wniósł o stwierdzenie nieważności uchwał Zgromadzenia Wspólników Grupy (...) Spółki z o.o. w S. z dnia 13.07.2011 r., a to uchwały nr 2 w przedmiocie odwołania rady nadzorczej i uchwały nr 3 w przedmiocie powołania rady nadzorczej.

Pierwotnie powód zarzucał wadliwość zwołania spornego Zgromadzenia Wspólników przez M. O. – prezesa jednoosobowego zarządu pozwanej spółki, który uchwałą rady nadzorczej z dnia 22.06.2011 r. został zawieszony w czynnościach członka zarządu.

Ponadto według powoda lista obecności uczestników zgromadzenia została sfałszowana, bo wspólnicy na niej podpisani posiadali 82 udziały i w Zgromadzeniu nie uczestniczyli M. D. i Z. Ł. oraz J. K. (1), za którego występował J. K. (2) bez pełnomocnictwa. Ostatecznie więc wspólnicy uczestniczący w Zgromadzeniu mieli łącznie 75 udziałów,

a zaprotokołowane wyniki głosowań uchwał wyliczają wyższą sumę udziałów (od 87 do 93 głosów), co narusza art. 242 ksh. Także protokół Zgromadzenia Wspólników został sporządzony nierzetelnie i nie odzwierciedla faktycznego przebiegu zgromadzenia, w szczególności ilości oddanych głosów w głosowaniu na poszczególne uchwały. Nie zawarto w nim również oświadczenia powoda, głosującego przeciwko uchwałom, o żądaniu zaprotokołowania sprzeciwów.

Odnosnie uchwały nr 2 powód zarzucił naruszenie przepisów:

- art. 215 ksh - polegające na tym, że uchwałą tą odwołano radę nadzorczą w całości, a nie poszczególnych członków jej składu,
- art. 249 § 2 ksh – polegające na tym, że głosowanie w przedmiocie odwołania rady nadzorczej odbywało się w sposób jawny, zamiast tajny.

Odnosnie natomiast uchwały nr 3 powód zarzucił, że:

- nie było podstaw do powoływania nowego składu rady nadzorczej w sytuacji, kiedy poprzednia rada nadzorcza nie została skutecznie odwołana,
- w komisji skrutacyjnej, ustalającej wynik wyborów, brał udział S. C. (1), który był kandydatem na członka rady,
- do składu rady nadzorczej wszedł M. D., który nie uczestniczył w zgromadzeniu wspólników w dniu 13.07.2011 r.

Pozwana Grupa (...) Sp. z o.o. w S. wniosła

o odrzucenie pozwu z powodu braku uiszczenia opłaty sądowej przez powoda od wszystkich zaskarżonych uchwał (w ilości 6 uchwał, co wynika z treści pozwu k. 3) oraz z tego względu, że powód nie ma czynnej legitymacji do wytoczenia niniejszego powództwa, bowiem nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 250 pkt 2 ksh w zw. z art. 252 § 1 ksh, bowiem nie zgłaszał sprzeciwu do podjętych uchwał, ani też nie żądał zaprotokołowania sprzeciwu, co wynika z dołączonego do pozwu protokołu Zgromadzenia.

Odnosząc się natomiast merytorycznie do żądania pozwu pozwany zakwestionował stanowisko powoda o braku kompetencji M. O. do zwołania spornego Zgromadzenia Wspólników wskazując, że uchwała rady nadzorczej o zawieszeniu go w czynnościach członka zarządu jest nieważna, co jest przedmiotem sporu w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie pod sygn. akt VI GC 153/11. Na tej podstawie wniósł o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie.

Odnosnie rzetelności protokołu Walnego Zgromadzenia udziałowców

z dnia 13.07.2011 r. pozwana oświadczyła, że protokół odzwierciedla jego przebieg prawidłowo, jak też wyjaśniła przyczynę dokumentowania udziału członków Zgromadzenia dwiema listami obecności, co było dotychczas stosowaną praktyką w celu, aby jedną z list obecności przedstawiać do KRS, a drugą pozostawić w dokumentach Spółki. Faktycznie w jednej liście pojawiły się błędy co do podpisów, nie mniej jednak w Zgromadzeniu brało udział

13 osób, w tym 4 udziałowców reprezentowanych było przez pełnomocników, tj. J. K. (1) przez J. K. (2), a M. D., P. D. i Z. Ł. przez R. Ł. (1). Wspólnicy biorący udział

w zgromadzeniu mieli łącznie 93 udziały. Na Zgromadzeniu nie byli obecni

3 wspólnicy z łączną liczbą 7 udziałów. Pozwany zakwestionował naruszenie przepisu art. 215 ksh i konieczność głosowania oddzielnie o odwołaniu każdego osobno członka rady nadzorczej. Uchwała o odwołaniu poprzedniej rady nadzorczej skutkowałą skróceniem jej kadencji i została podjęta większością 2/3 głosów. Ewentualne uchybienia proceduralne w zakresie podjęcia tej uchwały wynikające z art. 247 § 2 ksh nie zostały podniesione przez powoda na zgromadzeniu, bo nie żądał on zaprotokołowania sprzeciwu, więc aktualnie nie może jej skutecznie kwestionować. Pozwany przyznał, że w protokole co do jednej z uchwał, na skutek pomyłki, błędnie wpisano liczbę oddanych głosów 96 zamiast 86.

Postanowieniem z dnia 13.12.2011 r. postępowanie w sprawie zawieszono do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy VI GC 153/11.

Prawomocnym wyrokiem tut. Sądu z dnia 11.07.2012 r. sygn. akt VI GC 153/11 stwierdzono nieważność uchwały nr 1/2011 rady nadzorczej Grupy (...) Sp. z o.o. w S. z dnia 22.06.2011 r. dot. zawieszenia M. O. w czynnościach jednoosobowego prezesa zarządu tej spółki (wyrok Sadu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 20.12.2012 r. sygn. akt I ACa 403/12 k. 105).

Postanowieniem z dnia 8.02.2013 r. postępowanie w sprawie podjęto, a strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Prezes zarządu Grupy (...) Spółki z o.o. w S. pismem z dnia 28.06.2011 r. zwołał zwyczajne walne zgromadzenie wspólników na dzień 13.07.2011 r. z porządkiem obrad m.in. w przedmiocie podjęcia uchwały, zgodnie z art. 3 pkt 2 umowy spółki, o odwołaniu rady nadzorczej oraz podjęcia uchwały o powołaniu rady nadzorczej (pkt 11 i 13 zawiadomienia k. 18).

W dniu 13.07.2011 r. odbyło się walne zgromadzenia udziałowców pozwanej spółki. Obecność na walnym zgromadzeniu wspólników dokumentowana była listą obecności sporządzoną w dwóch egzemplarzach, przy czym na jednej z list pełnomocnik M. D. i Z. R. Ł. podpisał się za nich ich nazwiskami, co zostało zakwestionowane przez prezesa zarządu spółki (zeznania świadka R. Ł. na rozprawie w dniu 2.10.2013r., lista obecności k. 87).

W drugim egzemplarzu listy obecności R. Ł. (1) podpisał się już osobiście jak też za reprezentowanych wspólników, tj. M. D., P. D. i Z. Ł. (k. 88). W zgromadzeniu uczestniczyło

13 udziałowców spółki, przy czym 4 wspólników było reprezentowanych przez pełnomocników (pełnomocnictwa J. K. (1), M. D., P. D. i Z. Ł. k. 57-60). Udziałowcy ci reprezentowali łącznie 93 udziały (księga udziałów k. 55-56). Podczas tego zgromadzenia głosowano w przedmiocie odwołania rady nadzorczej i głosowanie odbyło się w sposób jawny (pkt 11 protokołu zgromadzenia k. 86, zeznania świadków

J. S., W. R., S. C., J. K., R. Ł.). Uchwała została podjęta przy 70 głosach za, 21 głosach przeciw i 1 głosie wstrzymującym się. Następnie na kandydatów nowo powołanej rady nadzorczej wskazano ostatecznie panów C., I., D. i I.. Głosowanie odbyło się w sposób tajny. Wyniki głosowania ustalał komisja skrutacyjna powołana w składzie (...). Następnie uchwałą nr 3 powołano radę nadzorczą w składzie: S. C. (1), A. I. (1) i M. D.. Ten ostatni wyraził zgodę na kandydowanie do składu rady nadzorczej, co oświadczył swojemu pełnomocnikowi R. Ł. (protokół k. 85-86, zeznania R. Ł.). Powód głosował przeciwko uchwałam nr 2 i 3 i żądał zaprotokołowania sprzeciwu do każdej z uchwał, czego jednak nie odnotowano w protokole z przebiegu Zgromadzenia. Przebieg Zgromadzenia był bardzo burzliwy, dla protokolanta szczególnie stresujący, członkowie zgromadzenia wzajemnie się obrażali, kłócili a ponadto wychodzili i wchodzili na salę obrad. Protokolujący nie słyszał zgłoszenia przez powoda żądania zaprotokołowania sprzeciwów, ale z uwagi na burzliwy przebieg zgromadzenia i wiek mógł tego nie usłyszeć (zeznania świadków J. S., W. R., A. I., J. K., Z. M., protokół Zgromadzenia k. 85-86).

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd oparł się na przedłożonych dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, poza protokołem ze Zgromadzenia oraz egzemplarzem listy obecności zalegającym na karcie 87 akt. Zarzut powoda o sfalszowaniu tego egzemplarza listy obecności na spornym Zgromadzeniu nie został udowodniony. Świadczenie niektórzy stanowczo zeznawali, że była tylko jedna lista obecności i w konsekwencji uznać należy, że postępowanie dowodowe pozwala na przyjęcie, że egzemplarz zalegający na karcie 88 dokumentuje prawidłowo obecność wspólników. Powód zeznał, że podpis na tej liście nie jest jego ale to nie jest wystarczający dowód na jej sfalszowanie, a ponadto ma to niewielkie znaczenie skoro nie budzi wątpliwości, że w Zgromadzeniu uczestniczył osobiście. Powyższe było istotne tylko co do udziałowców uczestniczących za pośrednictwem pełnomocników, a ich udział i reprezentacja została wykazana pełnomocnictwami oraz zeznaniami świadków J. K. (2) i R. Ł. (1).

Oceniając materiał dowodowy w zakresie ustalenia czy powód ma czynną legitymację procesową w sprawie, tj. czy głosował przeciwko spornym uchwałom, a po ich podjęciu żądał zaprotokołowania sprzeciwu stwierdzić należy, że rozkład zeznań wszystkich przesłuchanych świadków, był taki, że 2 świadków powoda (S., , I.) zeznawało stanowczo potwierdzając fakt głosowania przeciwko i bezskuteczne żądanie zaprotokołowania sprzeciwów, a 2 świadków strony pozwanej (P., Ł.) zeznawało odmiennie. Świadkowie R. i M. zeznawali mniej stanowczo, ale potwierdzali, że powód generalnie sprzeciwiał się i nikt go nie słuchał oraz, że chyba żądał zaprotokołowania sprzeciwów, natomiast C., K. zeznając o żądaniu zaprotokołowania sprzeciwu wnioskowali o jego braku z treści protokołu. Podkreślić należy, że J. K. (2) opisując atmosferę Zgromadzenia, zeznając spontanicznie, sam stwierdził, że mógł nie słyszeć żądania powoda zaprotokołowania sprzeciwów. W całokształcie okoliczności sprawy i zgromadzonego w niej materiału dowodowego Sąd dał wiarę zeznaniom świadków powoda, że żądał on zaprotokołowania sprzeciwu w stosunku do spornych uchwał, po uprzednim głosowaniu przeciwko, skoro sam protokołujący, zeznając spontanicznie i absolutnie wiarygodnie, nie wyklucza, że takie żądanie mogło padać, ale z uwagi na atmosferę lub wiek mógł tego nie usłyszeć (świadek J. (...):05:55 protokołu z dnia 24.04.2013r.). Na Zgromadzeniu tym były dwie skonfliktowane ze sobą frakcje wspólników, obradowali w burzliwej atmosferze, powód zabierał głos i sprzeciwiał się wszystkiemu, czego protokół nie odzwierciedla. Protokolant zeznał, że trudno było protokołować i nie było sensu wszystko protokołować. Powód nie mógł zapoznać się z treścią protokołu bezpośrednio po Zgromadzeniu, bo był sporządzany jedynie „na brudno” i protokolant powiedział, że dopiero po przepisaniu o podpisaniu przez przewodniczącego będzie dostępny. W tych okolicznościach Sąd nie dał wiary treści protokołu Zgromadzenia Wspólników pozwanej Spółki z dnia 13.07.2011r., że powód nie żądał zaprotokołowania sprzeciwów po podjęciu zaskarżonych uchwał. Nie jest to dowód przesądzający na tą okoliczność z uwagi na atmosferę w jakiej był spisywany i treść zeznań protokołującego.

Zeznania świadka A. P., że głosowanie nad uchwałą nr 2

(o odwołaniu rady nadzorczej było tajne) są niewiarygodne, jako zupełnie odosobnione i nie znajdujące potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd dopuścił dowód z przesłuchania stron jedynie na okoliczności wskazane przez wnioskującego w piśmie z dnia 27.02.2013r. (k. 117), tj,

w zakresie dokumentowania obecności wspólników na zgromadzeniu. Ponadto w ocenie Sądu zeznania stron co do innych okoliczności sprawy były zbędne jako, że zostały dostatecznie wyjaśnione pozostałym materiałem dowodowym (art. 299 kpc).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód w niniejszym pozwie żądał ostatecznie stwierdzenia nieważności dwóch uchwał Zgromadzenia Wspólników pozwanej Spółki z dnia 13.07.2011r. w przedmiocie odwołania, a następnie powołania rady nadzorczej.

Zgodnie z art. 252 §1 ksh w zw. z art. 250 pkt 2 ksh wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu żądał zaprotokołowania sprzeciwu przysługuje prawo do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą.

Powód, w ocenie Sądu Okręgowego, udowodnił czynną legitymację procesową w przedmiotowej sprawie, tj., że głosował przeciwko zaskarżonym uchwałom i żądał zaprotokołowania sprzeciwu. Zawnioskowani przez niego świadkowie zeznawali wystraszająco stanowczo o tym fakcie w kontekście innych dowodów, szczególnie spontanicznych zeznań protokolanta

i całokształtu okoliczności sprawy (atmosfery w jakiej wspólnicy obradowali). Zatem treść protokołu i faktyczny brak zaprotokołowania sprzeciwu nie ma istotnego znaczenia, bowiem powód może każdym dowodem wykazywać spełnienie wymagań formalnych do zaskarżenia uchwały. Na marginesie jedynie wyjaśnić należy, że zarzut braku czynnej legitymacji procesowej może stanowić podstawę do oddalenia powództwa, a nie jego odrzucenia, o co wnosił pozwany. Przyczyny odrzucenia pozwu są wyczerpująco uregulowane w art. 199 kpc i ani brak legitymacji procesowej, ani braki fiskalne pozwu nie mogą być podstawą odrzucenia.

Podstawą powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników jest jej sprzeczność z ustawą, tj. niezgodność z prawem - przepisami bezwzględnie obowiązującymi. Sprzeczność z prawem może odnosić się do samej treści uchwały jak i zwołania i obradowania zgromadzenia oraz sposobu podejmowania uchwały (wyrok SN z dnia 9.09.2010r. sygn. akt I CSK 530/09).

Zarzut naruszenia art. 235§1 ksh dot. wadliwości zwołania w/w Zgromadzenia był nieuzasadniony i został rozstrzygnięty w sposób prejudycjalny w sprawie VI GC 153/11, w której stwierdzono prawomocnie nieważność uchwały nr 1/2011 rady nadzorczej pozwanej Spółki z dnia 22.06.2011r. w przedmiocie zawieszenia M. O. w czynnościach jednoosobowego zarządu tej Spółki (art. 365 i 366 kpc).

Prawidłowym i skutecznym okazał się natomiast zarzut powoda

o naruszeniu art. 247 § 2 ksh przy podejmowaniu uchwały nr 2/2011

o odwołaniu rady nadzorczej. Zgodnie z tym przepisem głosowanie tajne zarządza się m.in. przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów spółki. W tym zakresie jest to przepis bezwzględnie obowiązujący, co oznacza, że nie mogą go uchylać postanowienia umowy spółki lub uchwała zgromadzenia wspólników. Rada nadzorcza jest organem spółki zatem wymóg głosowania w przedmiocie jej odwołania objęty jest dyspozycją tego przepisu. Fakt, że zakażona uchwała nr 2/2011 w przedmiocie odwołania rady nadzorczej podjęta była w sposób jawny, czyli sprzeczny z w/w przepisem nie budzi żadnych wątpliwości. Jest to tego typu naruszenie zasad proceduralnych podejmowania uchwały, które zawsze są doniosłe z punktu widzenia treści uchwały i może mieć istotny wpływ na jej treść. Podjęcie uchwały

w głosowaniu jawnym wbrew nakazowi wynikającemu z art. 247 §2 ksh stanowi podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały jako podjętej w sposób sprzeczny z przepisami ustawy. Takie stanowisko zajęł Sąd Najwyższy

w sprawie rozpoznawanej jeszcze na gruncie kodeksu handlowego i w odniesieniu do odwołania członka zarządu, ale w obecnym stanie prawnym zachowuje nadal aktualność, a do innego organu spółki, jakim jest rada nadzorcza też się odnosi - tj. w wyroku z dnia 20 maja 1988r. sygn. akt II CR 119/88. Zatem ustalenie naruszenia art. 247 §2 ksh w procedowaniu nad odwołaniem rady nadzorczej było wystarczające do stwierdzenia nieważności uchwały nr 2/2011 Zgromadzenia Wspólników Grupy (...) Sp. z o.o. w S., o czym orzeczono na podstawie art. 252 ksh w zw. z art. 247§2 ksh w pkt I wyroku.

Wyrok stwierdzający nieważność uchwały daje podstawę do przyjęcia, że uchwała jest nieważna z mocy prawa. Wyrok stwierdzający nieważność uchwały ma charakter deklaratoryjny i jego skutki sięgają wstecz do chwili podjęcia uchwały (ex tunc). W takim razie uznać należy za uzasadnione powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały nr 3/2011 Zgromadzenia Wspólników Grupy (...) Sp. z o.o. w S. z dnia 13.07.2011r., jako podjętej w sytuacji gdy poprzednia rada nadzorcza nie została skutecznie odwołana i nie upłynęła jej kadencja. Art. 216 § 2 ksh stanowi, że członkowie rady nadzorczej mogą być odwołani w każdym czasie, ale powołanie rady nadzorczej w nowym składzie może nastąpić dopiero po skutecznym odwołaniu poprzedniej rady nadzorczej, do czego w tym stanie faktycznym nie doszło. Jest to podstawowa zasada funkcjonowania osób prawnych, które działają przez swoje organy (art. 38 kc). Gdyby przyjąć przeciwnie, że mimo nieważnego odwołania organu spółki można w sposób ważny powołać inny jego skład doszłoby do zdublowania organu, co jest oczywiście niedopuszczalne. Dlatego również zachodzi podstawa do stwierdzenia nieważności w/w uchwały na mocy prawa na mocy art. 252 ksh

w zw. z art. 215 ksh, o czym orzeczono w pkt. II wyroku. W tych okolicznościach za nieistotny uznać należało dalszy zarzut powoda,

a mianowicie, że w pracy komisji skrutacyjnej uczestniczył kandydat biorący udział w wyborach (dobrym obyczajem jest aby takiej praktyki nie stosować, ale nie jest to sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa). Postępowanie dowodowe wykazało, że M. D. wyraził zgodę na kandydowanie na członka rady nadzorczej, więc odmienne stanowisko powoda nie zostało udowodnione, co jednak nie ma istotnego znaczenia w sprawie z uwagi na powyższe.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc

w zw. z art. 108 § 1 kpc (pkt III wyroku). Na zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę składa się: uiszczony przez powoda wpis w kwocie 2.000 zł (art. 29 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - Dz.U. nr 167 poz. 1398 z późn. zm.), koszty zastępstwa procesowego w kwocie 360 zł (§ 10 ust. 1 pkt 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /.../ - Dz.U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm.), kwota 124 tytułem kosztów stawiennictwa świadka W. R. (k. 209).

Zgodzić się należy z zarzutem pozwanego, że w sytuacji zaskarżenia kilku uchwał opłatę sądową w kwocie 2.000 zł pobiera się od każdej zaskarżonej uchwały. W tej sprawie powód uiścił na wstępie jedynie 2.000 zł. Brak fiskalny nie został uzupełniony na wstępie, dlatego na mocy art. 130³ § 2 kpc orzeczono o opłacie sądowej w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie stosując zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów procesu, o czym orzeczono w pkt IV wyroku.

Zarządzenie:

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron;

2. (...) tyg.